

Monumentnummer*: 521629

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 juni 2001
Kadaster deel/nr 82802/187

Woonplaats* Sittard
Gemeente* Sittard-Geleen
Provincie* Limburg

Locatiennaam Sittard
Locatieomschrijving Broeksittard

Kadastrale gemeente* Sittard
Sectie* N
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 70

Omschrijving**

Inleiding

KATHOLIEKE KERK van de parochie O.L.V. Geboorte, 1934, in een sobere traditionele stijl, beïnvloed door elementen van Gotiek en Zakelijk Expressionisme. Gebouwd in opdracht van het R.K. Kerkbestuur O.L.V.-Geboorte, naar een ontwerp van de Sittardse architect Jos. Wielders. De kerk is gesitueerd in de oude kern van Broeksittard, op de kruising van de twee hoofdstraten van het thans door stadsuitbreidingswijken omgeven voormalige dorp. De ten noordwesten van de kerk gesitueerde pastorie, middels een verbindingsgang verbonden met de doopkapel, en de bijgebouwde garage aan de absiszijde zijn UITGESLOTEN van bescherming.

Omschrijving

Katholieke kerk met driebeukig basilicaal schip op een in hoofdvorm ten opzichte van de lengte-as gespiegelde kruisvormige plattegrond. Aan de westzijde een narthex, tussen doopkapel en toren. Ronde absis aan de oostzijde, uitgebouwde sacristie en stookruimte aan de oostzijde van de kruisarmen, aan weerszijden van de absis. In de oksels van de zijbeuken en de kruisarmen, een uitgebouwde biechtstoel van één laag onder plat. In de oksel van de noordoostelijke kruisarm en de sacristie is een entreepartij van één bouwlaag onder plat gebouwd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het schip wordt gedekt door een steil Hollands zadeldak. De daken van de kruisarmen hebben een lagere noklijn en zijn dwars ingestoken op het ter plaatse verder aflopende zadeldak van het schip. De noordoostelijke kruisarm is voorzien van een hoge schoorsteen met verankering. De absis heeft een half kegeldak. De narthex aan de westzijde heeft een zadeldak met een ten opzichte van het schip verlaagde noklijn. Op deze narthex sluit aan de noordwestzijde de doopkapel aan, die wordt gedekt door een dwars op het narthexdak ingestoken kap. Alle zadeldaken, de absis en de ingestoken daken zijn voorzien van meerkleurige Hollandse pannen. Aan de noordoostzijde van de narthex is de toren geplaatst, waarop een spits met leien in Maasdekking en een kruis op koperen bol. De zijbeuken, de biechtstoelnissen, de verbindingsgang naar de pastorie, de sacristie en de stookruimte hebben platte daken.

In de lichtbeuken van het schip bevinden zich acht, tweegewijs gekoppelde, spitsboogvormige stalen vensters met glas-in-lood en drievoudige rollaag. Daaronder, in beide zijbeuken, drie ronde stalen glas-in-lood vensters met een kunststenen waterspuier. Soortgelijke vensters bevinden zich in de buitengevel van de doopkapel aan de noordwestzijde en in de basis van de toren aan de westzijde. In de beëindiging van de kruisarmen aanzienlijke spitsboogvormige stalen vensters met glas-in-lood, waarboven een viervoudige rollaag. In elke zijde van het torentrappenhuis zijn drie kleine stalen spitsboogvensters geplaatst. Een rechthoekig stalen 8-ruits venster in de zuidoostzijde van de absis zorgt voor de lichtinval in het koor. In de entreepartij van de sacristie aan de noordoostzijde is een rechthoekige houten deur met een reeks van vier rechthoekige houten zijlichten geplaatst. Deze zijlichten hebben dubbel horizontaal traliewerk. In de oostgevel van de sacristie zijn, onder een betonlatei, twee in grootte variërende rechthoekige stalen vensters met glas-in-lood geplaatst. De stookruimte aan de zuidoostzijde heeft een rechthoekige houten deur en drie rechthoekige houten vensters met drievoudig horizontaal traliewerk.

In de narthex zijn, verdiept in een galerij, drie rondboogvormige dubbele houten paneeldeuren met beslag geplaatst. Deze galerij is toegankelijk via een drietal rondbogen, waarin een vijfvoudige rollaag. De bogen worden gesloten door een zeer smalle hardstenen sluitsteen, waarboven de symbolen van geloof, hoop en liefde in hardsteenreliëf. De muurdammen tussen en aan weerszijden van de bogen risaleren enigszins en hebben een hardstenen afdekking. Centraal boven de entreepartij is het stalen spitsboogvormige oxaalvenster met glas-in-lood geplaatst. De kerk heeft een zich vlak onder de spits versmallende toren. In deze versmalling zijn de spitsboogvormige galmgaten aangebracht.

De buitengevels zijn opgetrokken in rood genuanceerde baksteen, gemetseld in kettingverband.

Aan de noordwestzijde, tussen de verbindingsgang van pastorie naar doopkapel en de bakstenen erfscheiding met ezelsrug, is een kalkstenen H.Hartbeeld van J. Weerts, XXb, geplaatst. Achter het beeld, in de muur van de verbindingsgang gemetseld, het tympaan van de oude kerk, waarin de tekst: "1841; Houdt God altijd voor oogen". Klokkenstoel met gelui bestaande uit een klok van C. Drouot, 1810, diam. 45 cm en drie moderne klokken. Het INTERIEUR van de kerk is geheel in geel metselwerk uitgevoerd, gemetseld in kettingverband met terugliggende voegen. Het schip wordt aan weerszijden van de zijbeuken gescheiden door vier segmentboogvormige scheidbogen. Schip en oxaal worden overwelfd door vijf spitsbooggewelven, opgebouwd uit bakstenen troggewelfjes tussen ijzeren ribben. In elke kruisarm bevindt zich een soortgelijk spitsbooggewelf. De zijbeuken hebben vlakke zolderingen. Betegelde vloeren in schip, zijbeuken en op het priesterkoor. Originele kerkbanken op vlonders. Oxaal, met betonnen balustrade, op de narthex. Deze narthex heeft aan de schipzijde een centraal geplaatste, dubbele ronde houten deur, aan de zuidwestzijde geflankeerd door drie segmentboogvormige houten deur(openingen), aan de noordwestzijde door twee (waarvan de buitenste toegang geeft tot de doopkapel en de verbindingsgang met de pastorie). Aan weerszijden van de centrale dubbele entreedeur twee hardstenen wijwaterbekkens op gele bakstenen kolommen. Verder zijn in het interieur onder meer van belang de vier gebrandschilderde glas-in-lood ramen in stalen kozijnen in de sacristie, plus één gebrandschilderd glas-in-lood raam in stalen kozijn in

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

de misdienaarssacristie, gedateerd 8 december 1934; de kruisweg in houtsnijwerk; hoofdaltaar, doopvont, communiebanken en zijaltaren van Carara-marmer, 1934; preekstoel van Carara-marmer, waarop drie voorstellingen van de bergrede in hoog reliëf, ca. 1934; gepolychromeerd houten beeld van de H. Brigida, XIX; gepolychromeerd houten H. Hartbeeld, XXa; gepolychromeerd eikenhouten Lambertusbeeld, XXc; houten triomfkruis met moderne polychromie, XIXA; staand lindenhouten kruisbeeld met corpus, XIXB; eikenhouten, niet gepolychromeerd kruisbeeld, XXA; twee gebrandschilderde ramen in transepten in spitsboog, voorstellende de aanbidding van de herders en de wijzen c.q. de verrijzenis, Louis van Essen te Roermond, 1934; in elke lichtbeuk acht spitsboogramen met inzetten van bustes van Goede Herder en diverse heiligen; gebrandschilderd raam in het westwerk, O.L.V. van Lourdes; in de absis een muurschildering van Maria met Kind en een zestal heiligen van Charles Tangelder, 1946-1947.

Waardering

De katholieke kerk van Broeksittard is van cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een geestelijke ontwikkeling. De architectuurhistorische waarden worden bepaald door de bouwstijl, de betrokkenheid van architect Jos. Wielders te Sittard, de esthetische kwaliteiten van het ontwerp en het materiaalgebruik. De kerk is van bijzondere betekenis voor het aanzien van Broeksittard en omringende stadswijken, verkeert in architectonische opzicht in gave staat en is van belang in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de bebouwde omgeving. De kerk beschikt in regionaal opzicht over een redelijke architectuurhistorische zeldzaamheidswaarde.

De kerk vertegenwoordigt een algemeen belang vanwege het geheel van voornoemde waarden.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Pastorie(F)

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument